

szetet, aki igaz barát és testvérül szegődik a nyomorúság idejére. Mindenkinek, férfinak, nőnek, ifjúnak, öregnek szüksége van az őszinte barátira. Van olyan élethelyzetünk, amit magunk nem vagyunk képesek megoldani. Kell valaki, akivel megosztjuk fájdalmainkat, panaszainkat. A baj az, hogy sokszor barátunk kiválasztásánál tévedünk. Van olyan „barát”, aki visszaél a bizalommal. Lehetett igaza annak az embernek is, aki azt mondta: A barátaitól ments meg Uram engem, az ellenségeimmel magam is elbánok. Vannak, akik ezt vallják: Légy jól mindenkivel, de ne engedj túlságosan közel magadhoz senki barátot, a titkodat ne bízod rá senki barátodra, mert akkor az már nem titok, visszaélhetnek a bizalmaddal. Amit nem akarsz, hogy megtudjanak az ellenségeid, azt ne mondd el barátaidnak. Még egy közmondás kívánkozik ide: mada-
rat tolláról, embert barátjáról ismernek meg. A szereteten alapuló, őszinte barátság megtermékenyítően hat a lélekre. Ez esetben úgy kell szeretned barátodat, mint saját lelkedet. Hogy szereti az ember saját lelkét? Úgy, hogy vigyáz rá. Tápláld magadban a barátság érzését. Ámen.

MAGUNK CSALÁSA

1Jn 1,8

Egy kedves kis mesét olvastam egyszer, a címe: Seprűkötő Jakab. Arról szól, hogy Jakab nem tudja fenntartani magát a seprűkötésből, mert az emberek elszoktak a sepregetéstől, megbarátkoztak a szemetes állapottal, nem vásárolnak seprűt. Elhatározza, hogy ezután lopásból él. Igen, de kitől lopjon és mit? A lopásért tömlőcbe kerülhet. Gondolja tehát, hogy saját magától lop, mert így nem áll fenn semmi veszély. Kiteríti a bokorra a kabátját. Közelébe lopózik és leemeli onnan, majd elszalad és elrejt valahol. Boldog, hogy sikerrel járt az első lopási kísérlete.

Mesénk hőiséhez hasonlóan a valóság emberei is sokszor követnek el ilyen műveletet.

a. Fiatal iskolás fiúkat és lányokat láttam nemrégben egy helyen cigaretázva: Próbálgatták nyelni a füstöt, köhögtek és tikkadoztak ezenközben. Szerettem volna odaszólni nekik: Ne lopjátok meg saját egészségeteket!

b. Helységünkben a közismert „talponálló” előtt a havas úttesten feküdt egy ember. Fejéről tovagurult a szennyes báránybórsapka, köhécselt. Valaki próbálta talpra állítani, de sikertelenül. A beszédett alkohol annyira elkábította, hogy nem volt ura végtagjainak. Mi, az ott elmenők sajnálkoztunk rajta: Ennek sem lehet már nagyon sok hátra. Sikerül véglegesen meglopnia a még létező kevés egészségét.

c. Képes újságok gyakran hoznak felvételeket a világ különböző táján élő fiatalokról, akik a kábítószerek hatására kilépnek a valóságok világából, és a

delíriumos álomba révülve térferegnek magányosan vagy csoportokba verődve. Életükben nem látnak célt és értelmet. Szánalmas nyomortanyákon lopják az időt, lopják saját egészségüket, amíg felöleli őket az irgalmas halál. Még jó, ha betöréses lopásra, gyilkosságra nem vetemednek.

A felsorolt esetek az emberek önmaguk ellen elkövetett vétkeik. Ezekkel többnyire csak saját maguknak ártanak, de rossz példák a közösségre nézve. Nem nagy bűnök, de ragadós bűnök.

d. Bűnt követ el az ember sokszor mások ellen. Ezek a „mások” gyakran éppen a legközvetlenebb hozzátartozók. Öreg, tehetetlen szülők sokan kerülnek aggmenházba, mert gyerekeik részéről nincs biztosítva a kellő figyelmeség, a betevő falat, a csendes sarok a szobában. Egyik szomszédos államban törvényjavaslat készül, amelyben kötelezni fogják a gyermeket a szülők eltartására, amely kötelezettség megelőzi a házastárs eltartási kötelezettségét. Sajnálatos tény, hogy erre a törvény kell, hogy kötelezze a gyermeket, és nem a szeretet. Bűnt követ el sokszor a szülő gyermekével szemben. Nem teszi meg neveltetése érdekében a szükséges lépéseket. Ha beteg, nem siet kellő éberséggel a veszedelem megelőzésére, gyógyítására. Házastársak, munkatársak, szomszédok hányszor vétének egymás ellen. Takargatják, szépítik, elkenik, kimagyarázzák, más névvel illetik bűneiket. Ezek, ha kis bűnök is, mégis nyomasztó súllyal terhelik néha a lelkiismeretet. (E bűnök enyhítése érdekében létesült a lókodi öregotthon is.)

e. Bűnt követ el az ember Isten ellen. Figyelem a fiatal vagányokat. Mintha azzal akarnák bizonyítani felnőtté válásukat, hogy kacskaringósan nagyot tudnak káromkodni. Mintha csupán kötőszó szerepe lenne beszédjükben Isten nevének, úgy illesztik bele társalgásukba. Pedig az írás figyelmeztet: Isten nevét hiába fel ne vedd. Ha ezt cselekszed, bűnt követsz el, és a bűn büntetését von maga után.

És most önmagunk, embertársaink és Isten ellen elkövetett bűneink elemzése után feltehetjük a kérdést: Honnan van a bűn mibennünk, miért vétkezünk? Vannak emberek (sőt van felekezet), akik Ádámra és Évára hártják a felelősséget a bűnök miatt. Megszegték Isten parancsát, ettek a tiltott fa gyümölcséből. Bűnük átszállott mireánk, utódokra. A bűnből esetleg Jézus kiomló vére válthatja meg az embert, ha az egyház szertartásait igénybe veszi, s engesztelő áldozatával megbékíti Istent. Mi unitáriusok azt valljuk, azért vétkezünk, mert gyarlók vagyunk. Érzekeink, ösztöneink, önző indulataink rabjai vagyunk. Az önfegyelem hiánya, a felszínen maradásért, a megélhetésért folytatott harc, valamely testi vagy lelki megpróbáltatás kikökönt a jó kerékvágásból. Vétkezünk Isten és emberek ellen. De a nagy emberi bűnök, a halálos bűnök elkövetői életének tanulmányozása arra készítette Lombrozót, az olasz orvost, kriminológust és társait, hogy az öröklődő hajlam, a testi és lelki sajátságokban keressék a bűn magyarázatát.

Tétele: Több előző nemzedék egyedeiben felhalmozódott az indulatosság, az önfegyelem hiánya, a semmittevés, a másan élőködés képessége, s egyik utódban az eddig leplezett tulajdonság felszínre kerül. Ezek a negatív tulaj-

donságok már a külső alkatban is megmutatkoznak. A bűnözők – mert most már nem csak egyszerű bűnösökről van szó – a szokásosnál alacsonyabb termetűek, ujjuk vastag, karjuk hosszú, szemük sötét, tétovázó, hangjuk érdes, agyuk súlya kevesebb az átlagosnál. Ezek már az iskolában is nevelhetetlenek, a tanító vagy tanár életét megkeserítik. Olyan nézet is van, amely a bűnösök sajátságát a társadalmi körülmények, a nyomornak, az elhagyatottságnak a számlájára írja. A világ minden táján egyre gyakoribbak a terrorcselekmények. Ezeket egy statisztikai kimutatás szerint olyanok végezték el, akiknek a szülei vagy elváltak, vagy meghaltak korábban, s a gyermekek gazdátlanul nőttek fel. Ezeket rossz irányban befolyásolták a tapasztalt gonosztevőket, akiknek hatása alól később, ha akartak sem tudtak menekülni a kiszolgáltatottak (világszerte ismertek a terrorcselekmények).

Szerencsére a társadalom nagy többsége egészséges gondolkozású emberekből áll. Ezek a törvényeket betartják, nem azért, mert félnek a következményektől, de mert tisztelik a törvényeket. Az egyház, a templom által sugalmazott szeretet, a jobbak által gyakorolt példaadás megóvja a társadalom egyensúlyát.

Szállóígeként használjuk ezt a mondást: Nincsen ember hiba nélkül. Kiegészíthetjük: bűn nélkül. Ha pedig ezt nem vagyunk hajlandók elismerni: magunkat csaljuk meg, és igazság nincsen mibennünk. Egy újságíró gondolataiból veszem át az alábbiakat: sok kitűnő ember foglalkozott már az emberiség jobbá-tételével. Sikertelenül, mert az ember nem tanult sem a háborúból, sem a maga kárából, ma is farkasa egyik a másiknak. De tételezzük fel, hogy mintegy varázsütésre, mennyei ihletésre az emberiség megjavul. Nemcsak úgy felében, harmadában, de egyetemességben. Ért a szóból, belátja hibáit, erkölcsileg feddhetetlen lesz, önzetlenség, családszeretet, segítőkészség, alkohólnélküliség, szenvedélymentesség lesz úrrá, s ilyenek népesítik be a Földet. Ez az egyenlőség mindennél riasztóbb lenne. Az emberiség belepusztulna saját egyetemes erényeinek unalmába. Sokan vetemednének arra, hogy beleharapjanak ama bizonyos paradicsomi almába. Az élet apró súrlódásait ki nem küszöbölhetjük. Beszédünk is egyhangúvá válna, ha kihagynók szavainkból pl. az r betűt. Amit elvárhatunk tehát magunktól és másoktól: szelid eszközökkel folytassuk a harcot, s ha Isten és emberek ellen vétkeznénk, a beismerés és megbánás végezze el bennünk az esedékes megjobbulást. A jóság felső határa Jézus, aki életét áldozta sokakért, az alsó az, aki élni engedi, illetve segíti az élet sok bajában embertársait. Vigyázzunk, hogy soha ne süllyedjünk az alsó határ alá. Ámen

VÁLASZD A JOBBIK RÉSZT!*

Lk 10,38–42

Mária és Márta története örök időkre szóló üzenetet küld nekünk, nőknek. Megválaszolja kétségeinket és kételyeinket, melyekkel mindennap vívódunk, hisz naponta szeretnénk eleget tenni kötelességeinknek, és még az életet is szeretnénk élvezni, boldogságot akarunk nyújtani és boldogságot kapni. Pontosan, tisztán, békességet és örömet sugárzóan akarjuk elvégezni azokat a feladatokat, melyek az időt kegyetlenül nyelik, de látszatot nem nyújtanak. A házi munka olyan ugyanis, hogy csak akkor látszik, amikor nincs elvégezve.

Sokszor elégedetlenkedünk segítség hiánya miatt, mint Márta tette, mert érezzük, hogy nem bírjuk tovább. De vajon van-e aki megvigasztaljon, van-e, aki felnyissa szemünket, aki felhívja figyelmünket, hogy feleslegesen aggodunk és nyugtalanokodunk, mert csak kevésre van szükség (a boldogsághoz), valójában csak egyre. Vitafórumot lehetne kezdeményezni annak érdekében, hogy minél több választ találjunk arra, mi is az az egy dolog, amiről Jézus olyan sejtelmesen beszél? Melyik is az a jobb rész, amelyiket Mária választotta, amit nem vehetnek el tőle soha? Mi az, ami valójában szükséges ahhoz, hogy egy nő, egy asszony boldog legyen?

Talán egy jó férj, aki nem urad és parancsolód, hanem szerető társad, egyenrangú partnered mindenben? Lehet, de a felolvasott bibliai rész szerint Mária, aki a jobb részt választotta, nem volt férjezett asszony, és mégis ő választott jól. Vajon az anyagi kényelem az a jobb rész, amire szükséged van? Az említett bibliai rész szerint Márta, a háziasszony, készítette az ételt, tehát nem volt szolgálójuk, tehát nem volt kiemelkedő anyagi kényelemben részük. Tovább lehetne elmélkedni, és millió dolgot felhozni a kérdés megoldására.

Véleményem szerint Jézus a lelkiekkel való foglalkozásról beszélt, amikor Máriának azt mondta, hogy ez az egy nagyon fontos, fontosabb, mint a házi munka, mert lelked művelése nélkül halálra dolgozhatod magad, elnyerheted a legjobban dolgozó nő díját, de életed mégsem lesz olyan teljes, mint kellene.

Amikor egymást arról faggatjuk, hogy mikor imádkoztál utoljára, vagy milyen gyakorisággal vizsgálod lelkedet, tisztítod, erősíted azt, kevés megnyugtató választ hallunk. Inkább azzal zárjuk be a beszélgetést, hogy hát nem tudod, hogy nincs időm, mert annyit kell dolgozzak? Nem tudod, hogy most épp kapálási hajrá van, iskolazárás, a főnök megy nyaralni, nekem kétszer annyit kell pötyögtetni a gépet, könyvelni, számolni, kicsi a baba, sok

---

* Elhangzott 2001. május 26-án a köri nőegyleti találkozón.